УДК 657.1
Максименко І.Я.[1], Кирилов М.М.[2]
[1] канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»
[2]студ. гр. ГФ-211 НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВОГО ВІДОБРАЖЕННЯ КРЕДИТ-НОТИ

Кредит нота, у контексті зовнішньоекономічної діяльності, стає важливим інструментом фінансового обороту між суб'єктами господарювання різних країн. Особливості її облікового відображення визначаються складністю міжнародних фінансових операцій та специфікою міжнародних стандартів обліку. Враховуючи, що зовнішньоекономічна діяльність охоплює різні аспекти взаємовідносин між українськими та іноземними суб'єктами господарювання, від обліку кредитної ноти вимагається специфічний підхід, який враховує міжнародні стандарти та національне законодавство.

За відображення зміни у фінансових відносинах між учасниками зовнішньоекономічних операцій відповідає кредит-нота. Цей інструмент дозволяє одній стороні відзначити заборгованість перед іншою стороною через зміну умов договору. Як важливий інструмент у міжнародній торгівлі, вона використовується для різних цілей, таких як коригування вартості товарів у зв'язку з дефектами, надання знижок або бонусів, а також прощення частини боргу. Водночас дозволяє учасникам зовнішньоекономічних операцій регулювати фінансові взаємовідносини, зменшуючи або збільшуючи суму

взаємних зобов'язань. Проте важливо правильно оформити такі зміни у вигляді додаткової угоди до договору зовнішньоекономічної діяльності, а також уникати порушень у валютних розрахунках, що може призвести до штрафних санкцій.

Облік кредит-ноти та оприбуткування імпортних товарів у бухгалтерському обліку здійснюються за певними правилами та стандартами. Згідно з нормами бухгалтерського обліку, витрати на імпортні товари відображаються у дебеті рахунку 28 «Товари», тоді як кредиторська заборгованість перед іноземними постачальниками реєструється у кредиті рахунку 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками».

У разі післяплати за імпортні товари, важливо врахувати вплив змін валютних курсів, згідно з пунктом 5 Національних бухгалтерських стандартів. Курсові різниці на кредиторську заборгованість слід визначати як на дату балансу, так і на дату здійснення операції з погашення цієї заборгованості. Водночас у випадку повної передоплати за імпортні товари, підприємство визнає дебіторську заборгованість перед іноземним постачальником. Суму авансу в інвалюті перераховують у гривні за курсом НБУ на дату оплати. Ця сума включається до первісної вартості товарів.

Щодо оприбуткування імпортних товарів за ЗЕД-договором, їх вартість в інвалюті відображається за курсом НБУ на дату передоплати, проте на дату оприбуткування цю вартість не перераховують. Дебіторська заборгованість перед нерезидентом, у такому випадку, вважається немонетарною статтею, за якою курсові різниці не враховуються.

Використовувана для зменшення суми компенсації за раніше поставлений товар через надання знижки: кредит-нота є підставою для обліку такої знижки. При придбанні товару, який ще не був реалізований, покупець на підставі кредит-ноти зменшує первісну вартість імпортного товару та відповідно зобов'язання перед нерезидентом. У разі, коли товар вже реалізований, проводяться коригувальні операції в межах звітного періоду, що включають Дт 28 і Кт 632 методом "сторно". Також можна відобразити знижку шляхом зменшення собівартості реалізованих товарів за методом "сторно" на рахунках Дт 902 і Кт 632. При неоплаті вартості товару на дату надання знижки, кредит-нота враховується при розрахунку курсових різниць за НП(С)БО 21.

Отже, облікове відображення кредит-ноти вимагає уваги до ряду ключових аспектів, таких як природа транзакції, відповідність стандартам бухгалтерського обліку, податкові наслідки та вплив на фінансовий аналіз. Правильне облікове відображення кредит-нот допоможе забезпечити точність фінансової звітності та уникнути можливих проблем у майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАННОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Максименко І.Я., Шутак Е.В. Зовнішньоекономічна діяльність бізнес-структур: особливості обліку придбання основних засобів за іноземну валюту. Ефективна економіка. 2020. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8368

2. Максименко І.Я., Максименко Ю.О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: облікове відображення придбання запасів за іноземну валюту. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 21-22. С. 73–77.